

Rondje Boskoop Oost langs loodsen, boerderijen en monumenten (circa 8 km)

Route: Zuidwijk 1 (startpunt) – Zuidwijk – Omloop - Middelweg – Omloop – Wijkdijk - Spoelwijkerlaan – Spoelwijkschedijk – Reijerskoop – Zuidwijk 1

⇒⇒ Routebeschrijving

Bij de start: Het Rondje Boskoop Oost begint door de *Verenigde Polder beoosten de Gouwe*, een middeleeuwse agrarische veenontginning uit de 13de eeuw. De polder is een samenvoeging van eerder los van elkaar opererende polders. De route voert door een relatief uniek kwekerijlandschap, op een plek waar deze bedrijfstak reeds lang aanwezig is. Het is een bijzonder landschap door o.a. kwekerijen, houtakkers en relictten van vroegere landinrichting. De verkavelingsstructuur nog intact.

Het Zuidwijk is een weg met een licht slingerend verloop. De weg volgt de route van één van de oude kreek die vroeger door het veen liepen. Langs het Zuidwijk is het Zuidwijksche Dijkje nog herkenbaar als een lichte verhoging. De aangrenzende weg is sterk verkeerstechnisch ingericht.

⇒⇒ Route: volg het Zuidwijk langs onderstaande cultuurhistorische elementen.

1	Startpunt
Zuidwijk 1	Kwekersloods		Het object aan Zuidwijk 1 te Boskoop stamt uit de periode 1920-1940. Het is een bakstenen kwekersloods met zadeldak. De bouwstijl is zakelijk-traditioneel. Van cultuurhistorisch belang als relict van historische kwekerijcultuur. In de voorgevel een erker met ramen met glas-in-lood in de bovenlichten.
2	Zuidwijk links en rechts: houtakkers op verschillende plekken.	Houtakkers		Een houtakker is een windsingel om de kwekerij te beschermen tegen de wind. Eén van de belangrijkste landschappelijke elementen in de kern van het sierteeltgebied.
3	Links:
Zuidwijk 22	Houten
kwekersloods		Deze kwekersloods stamt uit de periode 1910-1920. De bouwstijl is traditioneel. Van cultuurhistorisch belang als relict van historische kwekerijcultuur. Loods met gerabatte gevels en een met pannen gedekt zadeldak.
4	Links:
Zuidwijk 50	Houten
kwekersloods met kantoortje		De loods Zuidwijk 50 stamt uit de periode 1920-1930. Het is een houten kwekersloods in een traditionele bouwstijl. Van cultuurhistorisch belang als relict van historische kwekerijcultuur. Volledig houten loods met gepotdekselde gevels en een met pannen gedekt zadeldak met goten op houten consoles. Afsteek onder lessenaarsdak tegen de linker zijgevel. Niet zichtbaar vanaf de weg is het prachtige kantoortje met authentieke inrichting.
5	Zuidwijk 35
Rechts:	Houten
kwekersloods		Een houten kwekersloods achter Zuidwijk 35. De loods stamt uit de periode 1920-1940, gebouwd in een traditionele bouwstijl. Van cultuurhistorisch belang als relict van historische kwekerijen. De loods heeft gepotdekselde gevels en een met golfplaten gedekt zadeldak.

6	Zuidwijk ter hoogte van Zuidwijk 37	Wetering Molenvliet	Afwatering van de Verenigde Polder beoosten de Gouwe richting het gemaal Brants, vroeger de molen. Als structuur gaaf bewaard gebleven in het kwekerijlandschap.

⇒⇒ **Route: aan het einde van Zuidwijk (bij driesprong met witte ophaalbrug): ga rechtdoor Omloop op.**

7	Omloop	De Omloop is een nieuwe ontsluitingsweg van het kwekerijgebied. De weg heeft geen cultuurhistorische belang.

8	Rechts: Natuurgebied De Lansing	Natuurgebied met mogelijk relictten van een eendenkooi.

⇒⇒ **Route: volg de Omloop met de bochten mee, tot aan de kruising met de Middelburgseweg. Ga hier naar rechts en meteen linksaf de ijzeren brug over, de diepte van de Middelweg in.**

9	Polder Middelburg / Polder Nieuwkoop	Polder Middelburg is een samenvoeging van drie polders. Van noord naar zuid: de polders Nieuwkoop, Foreest en Middelburg. Het is een droogmakerij die rond 1870 is drooggemalen nadat het veen in de voorgaande eeuwen voor turfwinning op kleine schaal is afgegraven. Het is een grotendeels nog gave droogmakerij met boerderijen gelegen op het oorspronkelijke niet verveende, hoge land. De oorspronkelijke Polder Nieuwkoop is de enige droogmakerij van Boskoop.
10	Middelburgseweg	De Middelburgseweg is nu de grens tussen de polders Verenigde polder beoosten de Gouwe en Middelburg. De weg is gelegen op de oude kade, de Middelburger Dijk die werd opgeworpen bij de ontginning in het begin van de 13de eeuw.
11	Middelweg	De Middelweg, gemeente Bodegraven Reeuwijk, ligt tussen de oorspronkelijke polders Nieuwkoop in het noorden en Foreest in het zuiden. Het is van oorsprong de zijgade van Polder Nieuwkoop. Polder Foreest, gemeente Bodegraven Reeuwijk, is een middeleeuwse agrarische veenontginning uit periode de vroege 14e eeuw.

⇒⇒ **Route: aan het einde van de Middelweg bij de driesprong (grote keien) ga linksaf en meteen rechtsaf, opnieuw de Omloop op. Volg Omloop tot het landmark met het bankje, en rechtdoor over de Wijkdijk.**

12	Wijkdijk	De Wijkdijk is oorspronkelijk een kade tussen de polders Nieuwkoop (nu Middelburg) en de Wijk. De sloot langs de Wijkdijk is een restant van de <i>De Alpers</i> , die in de 14de eeuw werd gegraven om waterproblemen in Boskoop op te lossen. De kade: Achterkade, nu Voshol.
13	Polder Reeuwijk De Wijk	Polder Reeuwijk De Wijk is een middeleeuwse agrarische veenontginning uit de 14e eeuw. De polder is niet verveend, het oude bovenland, met de oorspronkelijk verkaveling, is nog intact. In het westen en zuiden zijn nieuwe kwekerijen gevestigd, maar het gebied is grotendeels nog als grasland in gebruik.

14	Rechts: Wijkdijk 50	Boerderij		De boerderij stamt uit de periode 1900-1920. Het is een langhuisboerderij. De bouwstijl is traditioneel. De boerderij is een van de weinige Boskoopse boerderijen en om die reden van grote waarde.

⇒⇒ **Route: ga op de Wijkdijk bij de splitsing linksaf de Spoelwijkerlaan in.**

15	Polder Spoelwijk	Polder Spoelwijk is een middeleeuwse agrarische veenontginning uit de late middeleeuwen. Het landschap is zeer sterk beïnvloed door komst van de boomkwekerij. De verkaveling is nog redelijk gaaf.
16	Spoelwijk	Spoelwijk is één van de vele oorspronkelijke buurtschappen van Boskoop. In het hogere en relatief droge veen vonden boeren al voor de grote ontginning een plek voor hun boerderijen. Hier zien we nu nog een aantal boerderijen geclusterd bij elkaar. Dit is vergelijkbaar met de situatie aan het eind van het Reijerskoop.

17	Rechts: Spoelwijkerlaan 3	Boerderij		De boerderij stamt uit de periode 1850-1900. Het is een langhuisboerderij in een traditionele bouwstijl. Karakteristiek zijn de klassieke lange huisopzet met hoog voorhuis en lager bedrijfs-gedeelte, beide onder een met pannen gedekt zadeldak. In de topgevel een markant rondboogvenster en een oculusvenster met gietijzeren roosraam. Hooiberg met betonnen roeden.

⇒⇒ **Route: in de bocht linksaf de Spoelwijkschedijk op, een smal geasfalteerd pad dat later breder wordt.**

- 18 Spoelwijkschedijk De Spoelwijkschedijk is een kade uit de tijd van de grote ontginning. Het is oorspronkelijk de zijkade van Polder Reyerscoop. Fraaie dijk met een hoge landschappelijke kwaliteit. Dit is in feite het resterende hoge land dat in de 19de eeuw niet is uitgeveend. Parallel aan de kade loopt de ringdijk polder Nieuwkoop (polder Middelburg).
- 19 Rechts: Proeftuin van Holland en Horeca Voorheen was op dit terrein de Sortimentstuin Harry van de Laar.

⇒⇒ **Route: volg Spoelwijkschedijk tot driesprong met Reijerskoop.**

- 20 Links: Spoelwijkschedijk 2 Boerderij Vier Ogen zien meer dan Twee Gemeentelijk Monument De boerderij stamt uit ca. 1905. Het is een langhuisboerderij met een traditionele bouwstijl. Deze boerderij is vooral bekend als plek waar in de Tweede Wereldoorlog droppings plaatsvonden.
- 21 Links: Middelburgseweg 90 Boerderij De boerderij stamt uit ca. 1912. Het is een boerderij van het langhuistype met een traditionele bouwstijl.

⇒⇒ **Route: bij deze driesprong rechtsaf het Reijerskoop in. Volg het Reijerskoop tot aan de Zuidwijkse Brug langs de genoemde monumenten.**

- 22 Reijerskoop Eenvoudige dorpsuitbreiding vanaf de late 19de eeuw. In de basis is het een kade langs een oud veenstroompje, de Reyerscoperdijk. Hiervan is de historische boerderij op no. 196 als relict herkenbaar. Hier, op het kruispunt van Reyerskoop en Middelburgseweg, zien we één van de oudste buurtschappen van Boskoop. In de huidige vorm bestaat het uit een representatieve laan uit rond 1920-1940 met villa's en lintbebouwing. Opmerkelijk contrast tussen noordzijde, met vrijstaande kwekershuizen en villa's en zuidzijde, met meer aaneengesloten herenhuis- en middenstandswoningen.
- 23 Rechts: Reijerskoop 196 Boerderij Rijks Monument Deze boerderij is het oudste gebouw van Boskoop. Gebouwd rond 1636. Het is een krukhuisboerderij in een traditionele bouwstijl. De schuur stamt uit dezelfde periode. De hooiberg is van meer recente datum namelijk het begin van de 20ste eeuw.
- 24 Links: Reijerskoop 213 Herenhuis Gemeentelijk Monument Dit herenhuis stamt uit de periode 1900-1910. De bouwstijl is chaletstijl, overgangsarchitectuur.
- 25 Rechts: Reijerskoop 88 Betaalkantoor Otto Gemeentelijk Monument Dit boomkwekerskantoor stamt uit de periode 1900-1920. De bouwstijl is chaletstijl.
- 26 Rechts: Reijerskoop / Tuinstraat Ophaalbrug Tuinstraat Gemeentelijk Monument Deze ophaalbrug stamt uit ca. 1925. Het is een ijzeren ophaalbrug met ijzeren balustrades.

27	Rechts: ter hoogte van Reijerskoop 60	Houtakker	Een houtakker is een windsingel om de kwekerij te beschermen tegen de wind. Eén van de belangrijkste landschappelijke elementen in de kern van het sierteeltgebied.
28	Rechts: Reijerskoop 56	Woonhuis Museum	Gemeentelijk Monument Dit woonhuis uit de periode 1860-1870 is nu de Boomkwekerswoning van het Boomkwekerijmuseum. De bouwstijl is traditioneel.
29	Rechts: Reijerskoop 52-54	Woonhuis Museum	Gemeentelijk Monument Deze woonhuizen uit de periode 1900-1910 herbergen nu het Boomkwekerijmuseum. De bouwstijl is traditioneel.
30	Links: Reijerskoop 95	Villa	Gemeentelijk Monument Deze villa stamt uit de periode 1900-1920. De bouwstijl heeft invloeden uit het eclecticisme. Architect C. Pannevis. Het is een schilderachtige villa met karakteristiek onderdelen, zoals de hoofdvorm met schilddak met steekkap naar de topgevelrisaliet.
31	Links: Reijerskoop 85 - Zuidwijk 2	Villa	Gemeentelijk Monument Deze villa stamt uit de periode 1910. De bouwstijl is eclecticisme met chalet-architectuur en art nouveau invloed. Architect C. Pannevis. De villa heeft een complexe opzet en kapvorm, schilddak met pannendeckking, waarop steekkap van hoekerker aansluit, gedekt met rode leipannen.
32	Rechts: Reijerskoop / Valkenburgerlaan	Ophaalbrug 1931-1938	Gemeentelijk Monument Deze ophaalbrug stamt uit 1931. Het is een ijzeren ophaalbrug met ijzeren balustrades.
33	Reijerskoop 83 Oude Begraafplaats	Begraafplaats	Gemeentelijk Monument Begraafplaats uit de periode rond 1875. De begraafplaats heeft een opvallend poortgebouw. De bouwstijl is eclecticismisch.

⇒⇒ **Route: op de Zuidwijkse brug, met uitzicht op nummers 31, 32, 33 en 1: eindpunt Rondje Boskoop Oost.**

Bronnen: Cultuurhistorische waardenkaart voor Alphen aan den Rijn
In Boskoop staat een huis, Vaartjes, G. en D. Visse (2013)